

מילון

Glossary of Defined Terms Used in International Standards of Actuarial Practice *

הוכן עבור ועדת התקנים של אגודת האקטוארים בישראל

מילון מונחים לתקנים אקטוארים בין-לאומיים

אומץ על ידי מועצת אגודת האקטוארים הבין-לאומית¹ בתאריך 13 באוקטובר 2013

אומץ תיקון בתאריך 11 באפריל 2015

אומץ תיקון בתאריך 21 בנובמבר 2016

תואם לשינויים שאומצו בתאריך 23 באפריל 2017

* סדר המילון הוא כפי הסדר באנגלית
IAA¹

מילון מונחים בשימוש בתקנים האקטוארים הבין-לאומיים²

מילון מונחים זה הוא המאגר היחיד של כל המונחים המוגדרים שמשמשים את התקנים הבין-לאומיים של נוהג אקטוארי.²

המילון אינו תקן ואינו עומד בפני עצמו. הסמכות הקובעת היא של ISAP או אימוץ של ה-ISAP לכל מונח או הגדרה שמופיעים ב-ISAP² (כולל כל תקן שנוצר על ידי אימוץ ISAP על ידי מגדיר התקן). מונחים מוגדרים והפניות ל-ISAPs 1 ו-A1 מצוינים ב-ISAPs בצבע כחול בקו תחתון מנוקד כחול (למשל מונח מוגדר).

נוהג אקטוארי מקובל³ (ISAP 1,2) – נוהג או נוהגים שבדרך כלל מוכרים במקצוע האקטואריה ומתאימים לשימוש במתן **שירותים אקטואריים** במסגרת תקן אקטוארי בין-לאומי או תקנים אקטוארים מתאימים.

מדיניות חשבונאית⁴ (ISAP 3) – כפי שהוגדרה על ידי המוסד הבין-לאומי לתקינה חשבונאית⁵ בסעיף 5 בתקן חשבונאי בין-לאומי⁶ – **מדיניות חשבונאית, שיקוף חשבונאי בשינויים באומדנים ותיקונים/טעויות**. "העקרונות הספציפיים, הבסיסיים, אמנות, כללים ונוהגים שמושמים על ידי **ישות [מדווחת]** בהכנת והצגת הדוחות הכספיים.

שירותים אקטואריים⁷ (ISAP 1,1A,2,3,5) – שירותים המבוססים על שיקולים אקטואריים, שמספקים **למשתמשים מיועדים** ועשויים לכלול: מתן עצות, המלצות, ממצאים או חוות דעת.

אקטואר⁸ (ISAP 1,1A,2,3,5) – חבר בודד באחת מהאגודות האקטואריות שחברות **בארגון האקטוארי הבין-לאומי**.¹

תאריך האימוץ⁹ (ISAP 1) – התאריך שבו אומץ התקן האקטוארי הבין-לאומי לנהגים אקטואריים בהיותו מסמך סופי על ידי מועצת **ארגון האקטוארים הבין-לאומי**.⁹

International Standards of Actuarial Practice – ISAP²

Accepted Actuarial Practice³

Accounting Policies⁴

International Accounting Standards Board - IASB⁵

International Accounting Standard - IAS⁶

Actuarial Services⁷

Actuary⁸

Adoption Date⁹

תקשורת האקטואר¹⁰ (ISAP 1,1A,2,3,5) – כל הצהרה (כולל הצהרה בע"פ) שנעשתה ע"י אקטואר בקשר לשירותים אקטואריים.

התחייבות משתמעת¹¹ (ISAP 3) – כפי שהוגדר ע"י המוסד הבין-לאומי לתקינה בחשבונאות⁵ בסעיף 10 בתקן חשבונאי בין-לאומי⁶ 37 הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים מותנים כפי שתוקן באוקטובר 2010 ע"י 9¹² IFRS, מכשירים פיננסיים, " זו התחייבות שנובעת מפעולות של ישות [מדווחת] בשני מצבים:

א. כאשר יש דפוס קבוע של נוהגים בעבר – מדיניות שפורסמה או הצהרה שוטפת מספיק ספציפית – הישות [המדווחת] נתנה לצדדים אחרים להבין שהיא תקבל אחריות מסוימת.

ב. כתוצאה מכך, הישות [המדווחת] יצרה ציפייה תקפה לאותם צדדים אחרים שהיא תמלא את האחריות הזו.

בסעיף 4 (ג) ל- **IAS 19 הטבות עובדים**⁶,¹³ קובע המוסד הבין-לאומי לתקינה חשבונאית⁵ – "נוהגים לא רשמיים מולידים התחייבות משתמעת כאשר לישות [המדווחת] אין חלופה ריאלית אלא לשלם הטבות לעובד.

הטבות עובדים (ISAP 3) – כהגדרתן ע"י המוסד הבין-לאומי לתקינה חשבונאית⁵ בסעיף 8 ל- **IAS 19 הטבות עובדים**⁶,¹³ כפי שתוקן נכון בספטמבר 2014: "כל צורות ההתחשבות שניתנו על ידי הישות [המדווחת] בתמורה לשירות שניתן על ידי עובדים או עבור הפסקת העבודה."

מודלים של סיכונים ברמת הארגון¹⁴ (ISAP 5) – אותם **מודלים** שפותחו כדי להעריך באופן מקיף ועקבי את הסיכונים של הישות. הדוגמאות מכילות מודלים פנימיים כמפורט על ידי איגוד מפקחי הביטוח הבין-לאומי¹⁵ ומודלי הון.

¹⁰ Communication

¹¹ Constructive Obligation

¹² IFRS - International Financial Reporting Standard 9

¹³ Employee Benefits

¹⁴ Enterprise Risk Model

¹⁵ International Association of Insurance Supervisors - IAIS

ישות¹⁶ (ISAP 1, 1A, 2) – נושא **השירותים האקטואריים**, כולם או חלקם, כולל: ארגון, מבטח, תוכנית פנסיה או תגמולים, תוכנית ביטוח לאומי, יחיד, משרד ממשלתי או סוכנות, קבוצה וכו'.

ניתוח פיננסי¹⁷ (ISAP 2) – כל ניתוח אקטוארי רשמי, שהוא בגדר ניתוח אקטוארי פורמלי, הוא עניין לשיקול דעתו של **האקטואר**, אך עשוי לכלול עבודה שנדרשת על פי חוק ועבודה שאותה מבקש **הלקוח** כדי לקבל החלטות. ניתוח פיננסי עשוי לכלול אך אינו מוגבל ל:

א. קביעת ערכים מהוונים בנקודות זמן שונות.

ב. תחזית תזרימי מזומנים וערכי קרנות נלוות.

ג. קביעת שיעורי הפקדות עתידיות.

אגודת האקטוארים הבין-לאומית¹ – (ISAP 1, 1A, 2, 3, 5)

(ISAP 3 IAS 19) – תקן חשבונאי בין-לאומי 19 בשם הטבות לעובדים, לרבות הפרשנויות של הוועדה לפרשנות בנושא דיווח פיננסי בין-לאומי,¹⁹ וכן הוועדה הקבועה לפרשנויות,²⁰ נכון לספטמבר 2014.

תקני IFRS¹⁸ (ISAP 3) – כהגדרתם על ידי המוסד הבין-לאומי לתקינה חשבונאית⁵ בסעיף 7 בתקן חשבונאי בין-לאומי 1⁶ **הצגת דוחות כספיים**, כפי שתוקן ביוני 2011 ע"י **הצגת פריטי הכנסות מקיפות אחרות (תיקונים לתקן חשבונאי בין-לאומי 1)** – "תקנים ופרשנויות שהונפקו על ידי המוסד הבין-לאומי לתקינה חשבונאית בחשבונאות⁶ כוללים:

א. תקנים בין-לאומיים לדיווחים פיננסיים.

ב. תקנים חשבונאיים בין-לאומיים.

ג. פרשנויות מטעם הוועדה הבין-לאומית לדיווחי פרשנות פיננסית.¹⁹

ד. הוועדה לשעבר הקבועה לפרשנויות.²⁰

משתמש מיועד²¹ (ISAP 1, 1A, 2, 3, 5) – כל אדם חוקי או טבעי (לרוב כולל את **הלקוח**), שאליו מתכוון **האקטואר** בשעה שהוא נותן **שירותים אקטואריים**, שישתמש **בדוח**.

¹⁶ Entity

¹⁷ Financial Analysis

¹⁸ International Financial Reporting Standards - IFRS

¹⁹ International Financial Reporting Interpretations Committee - IFRIC

²⁰ Standing Interpretations Committee - SIC

²¹ Intended User

חוק²² (ISAP 1, 1A, 2, 3, 5) – פקודות רלוונטיות, חוקים, תקנות או כל סמכות מחייבת אחרת (כגון תקני חשבונאות וכל הנחיה רגולטורית שהיא מחייבת למעשה).

תאריך מדידה²³ (ISAP 3) – התאריך לפיו ערך הנכס או ההתחייבות מוצגים, אף אם החישובים נעשו בפועל במועד אחר וגולגלו קדימה או אחורה **לתאריך המדידה**.

מודל²⁴ (ISAP 1, 1A, 2, 3, 5) – ייצוג פשוט של קשר בין **ישויות** או אירועים כאשר משתמשים במושגים סטטיסטיים, פיננסיים, כלכליים או מתמטיים. **למודל** יש מפרט, שמשתמש בהנחות, נתונים ומתודולוגיות כדי לייצר תוצאות שנועדו לספק מידע שימושי על אותה מערכת.

ניהול מודלים²⁵ (ISAP 1A) – יישום מערך תהליכים ומבנה ארגוני שתוכנן כך, **שמשתמשים מיועדים** יוכלו לבטוח בתוצאות **המודל**.

סיכון מודל²⁶ (ISAP 1A) – הסיכון שבשל מחסור במודל או בשימוש בו, **המשתמש המיועד** של תוצאות **המודל** יגיע למסקנות שגויות מאותן תוצאות.

חוות דעת²⁷ (ISAP 2, 3) – דעה שמובעת על ידי **אקטואר** ומכוונת לכך **שהמשתמשים המיועדים** יסתמכו עליו.

לקוח²⁸ (ISAP 1, 2, 3) – הצד שמעסיק את ספק **השירותים האקטואריים**. **הלקוח** יהיה בדרך כלל מי שקנה את השירותים או המעסיק של האקטואר.

שיפוט אקטוארי²⁹ (ISAP 1, 2, 3, 5) – שיקול הדעת של **האקטואר** על בסיס הכשרה וניסיון אקטואריים.

Law²²

Measurement Date²³

Model²⁴

Model Governance²⁵

Model Risk²⁶

Opinion²⁷

Principal²⁸

Professional Judgment²⁹

דוח³⁰ (ISAP 1, 1A, 2, 3) – **תקשורת האקטואר של האקטואר** שמציג חלק או את כל התוצאות של **השירותים האקטואריים למשתמש המיועד. התקשורת תוצג** בכל צורה מתועדת שאינה מוגבלת לדוחות נייר והיא תכלול: קבצי עיבוד תמלילים או גיליונות נתונים, דואר אלקטרוני, אתרי אינטרנט, מצגות של שקופיות או הקלטות שמע או וידאו.

תאריך הדוח³¹ (ISAP 2) – התאריך שבו מנפק **האקטואר דוח למשתמשים המיועדים**, שהוא בדרך כלל עוקב אחר **תאריך ההערכה**.

הגוף המדווח³² (ISAP 3) – כהגדרתו של המוסד הבין-לאומי לתקינה חשבונאית⁵ בסעיף 8 של **מסגרת להכנת והצגת דוחות כספיים** שאומצה באפריל 2001: "גוף שיש לגביו משתמשים שמסתמכים על הדוחות הכספיים כמקור העיקרי שלהם למידע פיננסי על הגוף."

מבחן תרחיש³³ (ISAP 5) – תהליך להערכת ההשפעה של אירוע אפשרי אחד או מספר אירועים אפשריים, שקורים בו זמנית או ברצף ושמשפיעים על המצב הפיננסי של **הישות**.

תוכנית ביטוח לאומי³⁴ (ISAP 2) – תוכנית עם כל התכונות הבאות ללא קשר לאופן שבה היא ממומנת ומנוהלת:

1. הכיסוי הוא של פלח מוגדר של האוכלוסייה, או של כלל האוכלוסייה, לרוב על בסיס חובה או אוטומטי.
2. הטבות ניתנות ליחידים או מטעמים.
3. התוכנית כוללת הטבות ושיטת מימון שמוגדרות **בחוק**.
4. התוכנית אינה ממומנת באמצעות ביטוח פרטי.
5. הטבות התוכנית משולמות בעיקר או מועברות בגיל זקנה, פרישה, מוות, נכות ושרידות, וההטבות הבאות (אם מסופקות) הן רק נלוות להטבה/ות העיקרית/יות:
 - א. דמי אבטלה.
 - ב. הוצאות רפואיות.
 - ג. הטבות שניתנות עקב פגיעות בעבודה, מוות בעבודה או מחלות מקצוע.
 - ד. קצבאות סיוע סוציאליות לטווח קצר (למשל סבסודים למזון).

Report³⁰

Report Date³¹

Reporting Entity³²

Scenario Test³³

Social Security Program³⁴

- ה. הטבות שניתנות להקלה באסון, למשל, ביטוח או מימון להתאוששות משיטפון, בצורת, הוריקן, טייפון, רעידת אדמה, צונאמי.
- ו. ביטוח פיננסי או ערבויות פיננסיות, למשל, עבור הלוואות, פיקדונות בבנק, תשלומי פנסיה, ניירות ערך, תשלומי ביטוח ממבטחים חדלי פירעון.

SSP – תוכנית הביטוח הלאומי³⁵ – (ISAP 2)

מבחני קיצון³⁶ (ISAP 5) – תהליך למדידת ההשפעה של שינויים שליליים באחד או יחסית מעט מהגורמים שמשפיעים על מצבה הכספי של **הישות**.

אירוע שלאחר מכן³⁷ (ISAP 1, 2) – אירוע שהאקטואר מתוודע אליו לאחר **תאריך ההערכה** (או התאריך שאליו מתייחסים **השירותים האקטואריים**), אך לפני שהאקטואר תקשר את התוצאות של **השירותים האקטואריים**.

תאריך הערכה³⁸ (ISAP 2, 5) – התאריך האפקטיבי של הניתוח **האקטוארי**, שהוא בדרך כלל קודם **לתאריך הדיווח**.

עבודה³⁹ (ISAP 1, 2, 3, 5) – כל הפעילויות האקטואריות שמבוצעות על ידי **אקטואר** שקשורות **לשירותים האקטואריים**. לרוב זה כולל רכישת ידע על נסיבות המשימה, השגת נתונים מספקים ואמינים, בחירת הנחות יסוד ומתודולוגיה, חישובים ובחינת סבירות התוצאות שלהם, שימוש בעבודת אנשים אחרים, גיבוש דעה ועצות, תיעוד, דיווח וכל **תקשורת אחרת של האקטואר**.

נתונים⁴⁰ (ISAP 1, 2, 3, 4, 5) – עובדות שנאספות לעיתים קרובות מתוך רשומות, ניסיון או תצפיות. הנתונים הם בדרך כלל כמותיים אך עשויים להיות איכותיים. דוגמאות לנתונים כוללות פרטי חברות או מבוטחים, פרטי תביעות, פרטי נכס והשקעה, הוצאות תפעול, הגדרות הטבה ותנאי פוליסה/תקנון. הנחות יסוד אינן נחשבות לנתונים, אך בדרך כלל משתמשים בנתונים בפיתוח הנחות אקטואריות.

Social Security Program - SSP³⁵

Stress Test³⁶

Subsequent Event³⁷

Valuation Date³⁸

Work³⁹

Data⁴⁰ – הביטוי "נתונים" נוסף על ידי הועדה למרות שלא מופיע כביטוי מיוחד במילון המקורי של ה-IAA.